

1286-1286- OFP - Acta Capitulum Generalium Parisius Celebrati

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen.

Acta capituli generalis Parisius celebrati
anno Domini · M^o · CC^o · LXXXVI° ·

Confirmamus has constitutiones. In capitulo de ieiuniis. ubi dicitur. et vigilia s. Iohannis Baptiste. Petri et Pauli. et Iacobi. addatur. et beati Dominici patris nostri. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. In capitulo de electione prioris provincialis. ubi dicitur. ad hoc idem electis a maiore parte conventus. addatur. per disquisitionem subprioris vel gerentis vices eius. et duorum fratrum. qui primitus habitum nostri ordinis susceperunt. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. In capitulo de electione prioris provincialis. in fine addatur sic. si vero in provincialatu decesserint. libri et alia que habuerint per provisionem ordinis. antequam essent priores provinciales a provincia vel etiam ab aliquo conventu; ad provinciam vel conventum simpliciter pertinebunt. alia vero que habuerint. sint illorum conventuum; de quibus assumpti fuerint. ea vero que adquisierunt tempore provincialatus. ad provincias quarum erant priores; spectabunt. Et hec habet tria capitula.

Iste sunt approbaciones.

Approbamus has. In capitulo de domibus concedendis et construendis. ubi dicitur. cura vel custodia monialium seu quarumlibet aliarum mulierum nostris fratribus non committatur. addatur. nisi de licencia magistri ordinis speciali. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In letania ubi dicitur. sancta Katerina ora pro nobis. addatur. sancta Margareta ora pro nobis. [Et hec habet duo capitula].

Iste sunt inchoaciones.

Inchoamus has. In capitulo de domibus concedendis. in fine dicatur sic. singule provincie ordinis nostri. exceptis provincie Terre sancte et Grecie. dividantur in duas. quam divisionem magister ordinis et diffinitores capituli generalis immediate sequentis. postquam hec constitutio approbata fuerit et confirmata. facere teneantur et faciant secundum modum eis tradendum a singulis provinciis dividendis. quem modum ipse provincie dividende tradere teneantur infra nominatum capitulum post confirmationem predictam. Et si dicte provincie in modum divisionis non conveniant; duos fratres mittere teneantur et mittant. qui in dicto capitulo generali referant magistro et diffinitoribus. que circa divisionem viderint expedire. quod si modum divisionis predictae infra memoratum tempus memoratis magistro et diffinitoribus non presentaverint; nichilominus ex tunc dicti magister et diffinitores ad divisionem procedant. et nomina ipsis divisis provinciis imponant. et de numero studencium. qui tunc erit mittendorum ad studia generalia; unum diminuunt. et quicquid in constitutionibus huic ordinationi contrarium vel dissonum invenerint; corrigant et immutent. Quod si magister a dicto capitulo casu aliquo abesse contigerit; vicarius eius cum ceteris diffinitoribus ad executionem procedat. et si memoratus magister vel eius vicarius aut diffinitores ad divisionem in dicto capitulo aliquarum provinciarum procedere non valent; nichilominus magister per seipsum dividendi predictas provincias plenariam ac liberam habeat potestatem; et exequatur. quam cito obtulerit se facultas. et si inter aliquas provincias contiguas expedire viderit de una ad aliam aliquos conventus transferri; id faciendi magister ordinis liberam ac plenariam habeat potestatem.

Item hanc. In capitulo de electione prioris provincialis. ubi dicitur. quod dictum scrutinium aliquis per modum aliquem non revelet. addatur. quod si aliquis vel aliqui de predictis scrutatoribus prioris provincialis impedimentum habuerint iudicio maioris partis medietatis conventus. ad audiendum. videndum seu scribendum ea. que in scrutinio deponuntur. unus de fratribus ad electionem pertinentibus. quem maior pars conventus nominaverit. loco illius qui impeditus fuerit ad recipiendum dictum scrutinium admittatur. et tunc servandum scrutinium ex vi precepti; ut alii teneantur. et hec eadem forma circa scrutinium electorum prioris provincialis et electionis prioris conventualis; in omnibus observetur.

Item hanc. In ordinario in rubrica de officio ministrorum altaris. ubi dicitur. et in primis accoliti superpelliciis induti. usque iuvent. addatur. quicumque autem fratres sive ad officium misse sive ad alia officia utantur superpelliciis; utantur sub ipsis etiam scapularibus. sive suis; sive communibus a sacrista preparatis. mundis tamen. ita tamen quod capucium scapularis sit extra inter scapulas ordinatum.

Item hanc. In ordinario ad memoriam beati Dominici per totum annum etc. in vesperis ubi dicitur. ad magnificat antiphona. magne pater. et in laudibus antiphona. benedictus. deleantur iste due antiphone. et provideat magister ordinis de aliis duabus in diebus profestis; et de aliis duabus in diebus festivis.

Item hanc. In ordinario sive in missali. rubrica ad memoriam beate virginis. ubi dicitur. alleluia virga Iesse. provideat magister quod non solum virga Iesse habeatur. sed alium superaddatur. que duo alleluia alternatim cantentur; dum officium de beata virgine celebratur.

Item. Inchoamus. quod magister ordinis provideat de alio modo dicendi passionem.

Item hanc. In letania ubi dicitur. sancte Ieronime. addatur. sancte Isidore ora pro nobis. Item ubi dicitur. sancte Benedicte. addatur. sancte Bernarde ora pro nobis.

Item. In eadem ante illud. omnes sancti. immediate preponatur. sancta Helyzabet ora pro nobis.

Item. Inchoamus. quod conventus Duracensis ad provinciam Ungarie transferatur.

Iste sunt admoniciones.

Admonemus. ut infirmi in infirmariis iuxta facultatem conventus de communi procurentur; nec expense eisdem in pecunia pretaxentur.

Item. Monemus. quod omnes fratres conventuales et hospites et studentes in dormitorio requiescant. minutis et infirmis dumtaxat exceptis. et cum conventu ad dicendas matutinas suas surgere teneantur.

Item. Cum predicatorum generales in aliquibus provinciis sint multiplicati; caveant priores provinciales et diffinitores multiplicacionem eorum. nec incontinenti acquiescant petitionibus conventuum vel fratrum.

Item. Fratres itinerantes portent baculos in via et usque dum veniant ad hospicium vel conventum. nec in introitu locorum. ad que declinant. committant baculum alicui seculari ad portandum.

Item. Priores provinciales et diffinitores. assignent semper conventibus prout poterunt fratres; qui respondere valeant et repetere lectiones.

Item. Imminente electione vel tractatu eorum. que ad generale vel provinciale capitulum sunt mittenda; fratres non removeantur a suis conventibus. nec priventur voce; nisi ex causa rationabili et urgente.

Item. Fratres. qui habuerunt licencias a magistro ordinis vel priore provinciali vel eorum vicariis eundi quocunque. antequam recedant de conventibus suis. teneantur dicere de licencia. alias non permittant eos abire prelati.

Item. Provideant prelati seu eorum vicarii. ut aliquis frater conversus ponatur in coquina. et alii in aliis competentibus sibi de assignatis officiis occupentur.

Item. Turbatores pacis et delatores verborum per provinciales et eorum vicarios. in penam aliis conventibus assignentur. et nichilominus prout culpe eorum exegerint; acrius puniantur.

Item. Volumus et ordinamus. ut nomina fratrum defunctorum in actis capituli provincialis ponantur. et acta provinciarum per provinciales et diffinitores seu eorum socios. quolibet anno. ad generale capitulum deferantur.

Item. Volumus et ordinamus. ut in elevacione corporis Christi semper aliqui decentes cerei vel torticii habeantur. et per coadiutores missarum ad totam consecracionem cum debita reverencia teneantur.

Item. Iniungimus subprioribus universis. et in eorum absentia. prioribus et eorum vicariis. ut faciant in constitutionibus inseri locis propriis constitutiones confirmatas per generale capitulum infra octo dies. postquam receperint acta. quod si non fecerint; ex tunc quousque id fecerint. ieiunent unam diem in pane et aqua; qualibet septimana.

Item. Districte iniungimus. ut magistri in theologia et lectores cum nomine fratris seu nominibus propriis nuncupentur. nec in tabulis chori vel scrutinii sub magistri vel lectoris vocabulo annotentur¹.

Item. Districtius iniungimus et mandamus. ut fratres omnes et singuli. prout sciunt et possunt. efficacem dent operam ad doctrinam venerabilis magistri fratris Thome de Aquino recolende memorie promovendam et saltem ut est opinio defendendam. et si qui contrarium facere. attemptaverint assertive; sive sint magistri sive bacallarii. lectores. priores et alii fratres eciam aliter sencientes; ipso facto. ab officiis propriis et graciis ordinis sint suspensi. donec per magistrum ordinis vel generale capitulum sint restituti. et nichilominus per prelatos suos seu visitatores iuxta culparum exigenciam; condignam reportent penam.

Item. Districte inhibemus. he fratres ubi femine sunt. separent se ab invicem cum aliqua. ita quod videre se non valeant mutuo in quocunque sint negocio sive loco.

Item. Inhibemus. ne priores seu eorum vicarii. eiiciant aliquem fratrem de ordine. nec dent licenciam alicui fratri. se ad alium ordinem transferendi. nisi de magistri ordinis vel prioris provincialis seu vicariorum eorundem licencia speciali.

Item. Inhibet magister ordinis de consilio et assensu diffinitorum. ne aliquis conventus vel prelatus paccaciones aliquas faciant. seu promissiones cum capellanis ecclesiarum vel aliis aliquibus personis. que

¹ Quo textu corrigas et emendes FONTANA – LOCICERO Constitutiones etc. Romae 1862 p. 318 de nomine frater n. 2; cf. etiam quae hac de re ordinavit capitulum Parisiis celebratum a. 1256. (supra p. 81 l. 10). – Unde Humbertus Opera etc. II, cap. de officio lectoris. p. 255: “Item, nomine magistri, vel lectoris, vel doctoris, quantum in eo est, non debet permittere se vocari: sed solum nomine fratris”. – Quod argumentum, “ne eiusmodi (scil. magisterii) titulo fortassis gloriarentur, qui eo erant insigniti” (MASETTI Monumenta et antiquitates I, 143 sq.) retractavit capitulum generale Florentiae celebratum anno 1321.: “Quoniam primis predicatoribus dictum est, nolite vocari Rabbi, unus enim Magister vester est, omnes autem vos fratres, ideo inhibemus districte, ne frater aliquis nostri ordinis Magister in Theologia existens, quandocumque ab alio fratre ex nomine proprio designatur, omisso nomine fratris, pronuncietur Magister dicendo: Magister Petrus aut Mag. Iohannis, et sic de aliis, quia nominatio vana est, et saecularium vocantium nomina sua in terris suis, sed semper pronuncietur frater, dicendo frater Petrus aut frater Iohannes sicut consuescunt alii fratres notari. Omnes autem Magistri in Theologia, vel Baccellarii, vel Lectores, quandocumque in tabula ad aliquod officium adnotantur, numquam in ea scribantur sub istis nominibus dignitatis, sed illo solo modo quo fratres simplices scribi solent”. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen.

emergant in preiudicium ordinis et privilegiorum a sede apostolica ordini concessarum. et sic factas vel faciendas ex nunc revocat. et decernit numquam valituras.

Item. Cum ex temerariis inductionibus ledatur multipliciter et specialiter sinceritas status nostri; precipit magister de diffinitorum consilio et assensu. quod nullus prelatus sive subditus inducat aliquem fratrem per se. vel per alium facto. dicto. vel scripto. prece vel precio. promissionibus seu relacionibus vel per alios modos. ex certa sciencia. vel intencione inducendi. vel eciam retrahendi aliquem ad eligendum. vel non eligendum aliquem in magistrum ordinis seu priorem provincialem. vel conventualem. subpriorem. diffinitorem provincialis vel generalis capituli. socium prioris vel electorem prioris provincialis. vel magistri. et si quis contrarium fecerit; nisi per magistrum. vel priorem provincialem absolvi non possit. et si de hoc fuerit convictus; ipso facto omni voce sit privatus. donec per magistrum ordinis vel generale capitulum seu provinciale fuerit restitutus. et si quis talis inveniatur. ultra hoc velut transgressor precepti per correctionem ordinis severius puniatur.

Item. Declaramus. quod constitucio de ieiunio in vigilia beati Dominici de vigilia precipui festi et de ieiuniis ordinis sit intelligenda. et ob hoc priores seu eorum vicarii non exhibeant se difficiles ad dispensandum cum fratribus debilibus vel aliis indigentibus; cum in sabbato fuerit ieiunanda.

Item. Declaramus. quod dies sabbati. quando celebratur de beata virgine. computari non debet diebus. quibus indicitur recitacio letanie.

Concedit magister ordinis de consilio et assensu diffinitorum capituli generalis. subprioribus et eorum vicariis. in tractatu eorum. que mittenda sunt ad generale vel provinciale capitulum. universis. quod auctoritate eius possint compellere fratres. ne revelent aliquid prioribus. vel alteri fratri de hiis. que facta fuerint in tractatu; ex quibus possit aliqua turbacio suboriri.

Concedimus provincie Provincie; · ii · domos. provincie Lombardie; · i · Romane provincie · iii · provincie Theotonie; · ii · provincie Ungarie; · iii · provincie Polonie; · ii · et ponantur omnes. ubi prioribus provincialibus dictarum provinciarum et diffinitoribus; visum fuerit expedire.

Committimus magistro ordinis. ordinationem studiorum generalium. ut ipse de magistris et bacallariis ordinet et disponat. prout generali utilitati ordinis; viderit expedire.

Absolvimus priores provinciales Theotonie et Lombardie.

Volumus et ordinamus. quod priores tam provinciales quam conventuales absoluti hoc anno in capitulo generali; ad eadem officia in eisdem provinciis et conventibus nullatenus resumantur. et si secus factum fuerit; rogamus magistrum. ut non confirmet aliquem predictorum.

Volumus. quod diffinitores capituli generalis preteriti et futuri. veniendo et redeundo de conventu ad conventum decenter deducantur.

Sentencias iudicum approbamus.

Sequens generale capitulum assignamus apud Burdegalam. in provincia Provincie. et diffinitores sint ibi; dominica infra octavas ascensionis domini.

Actis additae sunt litterae magistri ordinis; cf. app. n. XXXVII.